

Δικ. Επιτ. Δ.Τ.Ε. 2-12-2024

2-12-2024

εχθ. 904/2023

18753/2020

Αριθμός απόφασης: Α.402/2024

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΑΣ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΤΜΗΜΑ Β'

ΤΡΙΜΕΛΕΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΔΙΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΤΕΛΕΥΣΤΕΛΕΣ

Αριθμ. Πρωτ.: 105466/48446

Ημερ. Παραλαβής: 02/12/2024

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 20 Μαρτίου 2024, με δικαστές τους: Νικόλαο Σωτηρίου, Πρόεδρο Πρωτοδικών ΔΔ, Χρήστο Μακρή, Πρωτοδίκη ΔΔ, και Χριστίνα-Μαρία Σουρλατζή (εισηγήτρια), Πρωτοδίκη ΔΔ, και γραμματέα τη Σταυρούλα Κατσούρη, δικαστική υπάλληλο,

για να δικάσει την με αριθμό και με χρονολογία κατάθεσης ΠΡ266/21-8-2019 και με Εθνικό Αριθμό Υπόθεσης (ΕΑΥ) 2019027446 προσφυγή,

της Αλεξάνδρας Παντελιού του Αυγουστίνου, κατοίκου Πέλεκα Κέρκυρας, η οποία παραστάθηκε με δήλωση, κατ' άρθρο 133 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας («ΚΔΔ», ν. 2717/1999, ΦΕΚ Α' 97), του πληρεξούσιου δικηγόρου Κωνσταντίνου Μπουχάγιαρ, νομίμως διορισθέντος (βλ. το 4555/12-5-2021 συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο της συμβολαιογράφου Κέρκυρας Μαρίας Σπανού),

κατά: α) του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που παραστάθηκε δια της Δικαστικής Πληρεξούσιας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μυρσίνης Δεληγιαννίδου και β) του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Περιφέρεια Ιονίων Νήσων», που εδρεύει στην Κέρκυρα και εκπροσωπείται νόμιμα από την οικεία Περιφερειάρχη, το οποίο παραστάθηκε με δήλωση, κατά την προαναφερθείσα διάταξη, του πληρεξούσιου δικηγόρου Αλέξανδρου Παπαδάτου, που διορίστηκε με την 87674/37596/17-10-2023 απόφαση της Περιφερειάρχη.

Κατά τη συζήτηση, ο διάδικος που παραστάθηκε στο ακροατήριο ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του και ζήτησε όσα αναφέρονται στα πρακτικά.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα,

Σκέφθηκε κατά το Νόμο:

1. Επειδή, η κρινόμενη προσφυγή νομίμως εισάγεται προς συζήτηση μετά τη δημοσίευση της Α486/2022 μη οριστικής απόφασης του Δικαστηρίου τούτου και την εκτέλεση όσων διατάχθηκαν με αυτήν. Με την προσφυγή αυτή, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (σχετ. το σειράς Α' 1165539/21-8-2019 ειδικό έντυπο παραβόλου του Δημοσίου), η προσφεύγουσα ζητεί την ακύρωση της σιωπηρής άρνησης των αρμοδίων οργάνων των καθ' ων να εκδώσουν βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα άρση μη συντελεσμένης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία είχε κηρυχθεί με την ΤΥ66783/2-12-1972 απόφαση του Νομάρχη Κέρκυρας (ΦΕΚ Δ' 852/14-12-1972) σε μείζονα αγροτική έκταση εκατέρωθεν της Επαρχιακής Οδού Κέρκυρας-Τρίκλινου-Μπίζι-Πλακωτού, κατά το μέρος που αφορά τμήμα ακινήτου με αριθμό κτηματολογικού πίνακα 28. Η ως άνω προσβαλλόμενη σιωπηρή άρνηση εκδηλώθηκε, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, με την άπρακτη πάροδο τριμήνου από την επίδοση της από 7-5-2019 αίτησής της περί έκδοσης της προαναφερθείσας βεβαιωτικής πράξης στο καθ' ου Ελληνικό Δημόσιο στις 10-5-2019 και στην καθ' ης Περιφέρεια στις 9-5-2019. Επιπλέον, με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται να βεβαιωθεί ότι ήρθη η παραπάνω απαλλοτρίωση κατά το μέρος που αφορά στο ως άνω ακίνητο.

2. Επειδή, όπως έχει κριθεί (βλ. ιδίως ΣτΕ 1382/2015), οι διαφορές που αναφύονται από την αμφισβήτηση της νομιμότητας διοικητικών πράξεων ή παραλείψεων που αφορούν την ανάκληση (άρση) απαλλοτρίωσης ως μη συντελεσμένης υπάγονται, ως διαφορές ουσίας, στην αρμοδιότητα των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με την ειδική δικονομική διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001, με την οποία υπήχθησαν στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου του τόπου του απαλλοτριωμένου ακινήτου και όλες οι εν λόγω διαφορές που δεν είχαν έως τότε υπαχθεί στα διοικητικά δικαστήρια. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και η περίπτωση κατά την οποία η πράξη ή παράλειψη της Διοίκησης να βεβαιώσει την αυτοδικαίως επελθούσα άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης συντελέσθηκε μεν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2882/2001, η αίτηση, όμως, για την έκδοση της οικείας βεβαιωτικής πράξης υποβάλλεται από τον

ενδιαφερόμενο μετά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (βλ. ΣτΕ 2642/2010). τούτο δε ισχύει είτε το σχετικό αίτημα κατατεθεί στη Διοίκηση είτε αυτό υποβληθεί απευθείας ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου (πρβλ. ΣτΕ 2600/2016 7μ.). Κατά τα λοιπά, τα του εφαρμοστέου σχετικώς ουσιαστικού δικαίου επί απαλλοτριώσεων που κηρύχθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2882/2001 διέπονται από τη διαχρονικού δικαίου διάταξη του άρθρου 29 αυτού (βλ. ΣτΕ 1412-1411/2023, 3831/2015). Επομένως, το παρόν Δικαστήριο είναι, ως εκ του χρόνου υποβολής του αιτήματος της προσφεύγουσας, αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής, κατ' εφαρμογή της προπαρατεθείσας διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001.

3. Επειδή, περαιτέρω, όπως προκύπτει από την προαναφερόμενη νομαρχιακή απόφαση, η ένδικη απαλλοτρίωση επιβλήθηκε για λόγους δημόσιας ωφέλειας, υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και με δαπάνες του τέως Νομαρχιακού Ταμείου Κερκύρας, με σκοπό τη βελτίωση της υφιστάμενης Επαρχιακής Οδού Κέρκυρας-Τρίκλινου-Μπίζι-Πλακωτού. Επομένως, σύμφωνα με την εφαρμοστέα, εν προκειμένω, δικονομική διάταξη του προτελευταίου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 2882/2001, νομίμως μετέχει στην παρούσα δίκη, ως παθητικώς νομιμοποιούμενος διάδικος, το υπέρ ου η απαλλοτρίωση Ελληνικό Δημόσιο (πρβλ. ΣτΕ 2642/2010), απορριπτομένων όσων περί του αντιθέτου προβάλλονται από αυτό ως νόμω αβάσιμων.

4. Επειδή, εξάλλου, η προσφεύγουσα, σύμφωνα με τους προσκομιζόμενους τίτλους ιδιοκτησίας [βλ. το 14.497/10-2-1969 συμβόλαιο διανομής ακίνητης περιουσίας του συμβολαιογράφου Κέρκυρας Αθανάσιου Βραχλιώτη, σε συνδυασμό με το 8.332/25-1-1988 συμβόλαιο γονικής παροχής του συμβολαιογράφου Κέρκυρας Αλέξανδρου Πετσάλη, που μεταγράφηκαν νομίμως στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Μέσης Κέρκυρας] και το σχετικό από 11-6-2018 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Πέτρου Βελιανίτη, φέρεται ως κυρία του προαναφερόμενου -περιλαμβανόμενου στην απαλλοτριωθείσα έκταση- αγροτικού ακινήτου, επομένως μετ' εννόμου συμφέροντος ασκεί την κρινόμενη προσφυγή. Περαιτέρω, η προσφυγή κατά τα λοιπά ασκήθηκε νομοτύπως και εν γένει παραδεκτώς και είναι εξεταστέα κατ' ουσίαν.

5. Επειδή, στο ν.δ/μα 797/1971 «Περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων» (ΦΕΚ Α' 1), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο κήρυξης της επίδικης

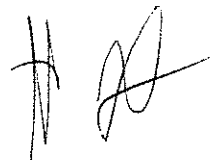
απαλλοτριώσεως, οριζόταν, στο άρθρο 1, ότι: «1. Η αναγκαστική απαλλοτριώσεις αστικών ή αγροτικών ακινήτων ή η εις βάρος αυτών σύστασις εμπράγματων δικαιωμάτων, εφ' όσον αυτή επιτρέπεται υπό του νόμου διά δημόσιαν ωφέλειαν, κηρύσσεται διά κοινής αποφάσεως του αρμοδίου ως εκ του σκοπού της τοιαύτης απαλλοτριώσεως, Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών. [...]. Η απόφασις περί κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, δημοσιεύεται διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. [...]. 2. [...]. 3. Αι υπέρ του Δημοσίου [...] αναγκαστικά απαλλοτριώσεις αγροτικών ακινήτων κηρύσσονται δι' αποφάσεως του νομάρχου. Ο νομάρχης, αντί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, δύναται να προβαίνει διά λογαριασμόν του Δημοσίου, εις απ' ευθείας εξαγοράν τοιούτων ακινήτων, επί τιμήματι καθοριζομένω δι' εκθέσεως των αρμοδίων οικονομικού εφόρου και διευθυντού γεωργίας, εκπροσωπών το Δημόσιον κατά την σύναψιν της σχετικής συμβάσεως. Τα αυτά ισχύουν και επί απαλλοτριώσεων αστικών ακινήτων, κειμένων εντός των, κατά τας κείμενας διατάξεις, άνευ εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως διαμορφωθέντων οικισμών, [...]. 4. Αρμόδιος νομάρχης προς εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος, είναι ο της περιφέρειας, εν η κείται το απαλλοτριούμενον ακίνητον ή το μείζον μέρος αυτού», στο άρθρο 7 ότι: «1. Συντέλεισι της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως ακινήτου, επιφέρουσα κτήσιν της κυριότητος ή του συσταθέντος επί αλλοτρίου πράγματος εμπράγματος δικαιώματος παρά του υπέρ ου η τοιαύτη απαλλοτριώσεις, επέρχεται από της εις τον δικαιούχον καταβολής της προσδιορισθείσης προσωρινώς ή οριστικώς αποζημιώσεως, κατά τα άρθρα 18 και επόμενα του παρόντος, ή από της διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της γενομένης εις το Ταμείον Παρακαταθηκών και Δανείων, κατά το άρθρον 8 του παρόντος καταθέσεως της αποζημιώσεως ταύτης. Εάν υπόχρεων προς καταβολήν της αποζημιώσεως είναι το Δημόσιον, η συντέλεισι της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως επέρχεται και από της υπέρ του δικαιούχου της αποζημιώσεως εκδόσεως του οικείου χρηματικού εντάλματος πληρωμής. 2. [...]» και στο άρθρο 11 ότι: «1. Αναγκαστική απαλλοτρίωσις, μη συντελεσθείσα, κατά τα εν άρθρω 7 παρ. 1 του παρόντος οριζόμενα, εντός ενός και ημίσεος έτους από της εκδόσεως της προσδιοριζούσης προσωρινώς ή οριστικώς την αποζημίωσιν δικαστικής αποφάσεως, θεωρείται ως αυτοδικαίως ανακληθείσα. [...]. 2. Θεωρείται επίσης ως αυτοδικαίως ανακληθείσα η αναγκαστική απαλλοτριώσεις, εφ' όσον εντός τριετίας από της κηρύξεως αυτής

δεν ήθελε καθορισθή δικαστικώς ή εξωδίκως η ένεκα ταύτης προσωρινή ή οριστική αποζημίωσις. Προκειμένου περί απαλλοτριώσεων κηρυχθεισών διά την εκτέλεσιν έργων μείζονος σημασίας η προθεσμία αυτή είναι τετραετής. [...] Εξαιρούνται από τη ρύθμιση της παραγράφου αυτής οι απαλλοτριώσεις για εφαρμογή σχεδίων πόλεων γενικά [όπως η παράγραφος 2 αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 1 του ν. 212/1975 (ΦΕΚ Α' 252)]. 3. Η κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αυτοδικαίως επερχόμενη ανάκλησις αναγκαστικής απαλλοτριώσεως θεωρείται μη γενομένη, εις την περίπτωσιν, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας ενός έτους από της εκπνοής των εν ταις παραγράφοις ταύταις προθεσμιών, ο καθ' ου η απαλλοτρίωσις υποβάλλει εις την Διεύθυνσιν Απαλλοτριώσεων του Υπουργείου Οικονομικών έγγραφον δήλωσιν, περί του ότι επιθυμεί την περαιτέρω διατήρησιν της απαλλοτριώσεως [όπως η παρ. 3 αντικαταστάθηκε ως άνω διά του άρθρου 3 του ν. 212/1975]. 4. Ανακληθείσης αυτοδικαίως της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, η κηρύξασα ταύτην αρχή υποχρεούται όπως εντός διμήνου εκδώσει πράξιν, βεβαιούσαν την επελθούσαν ανάκλησιν και δημοσιευομένην διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Παρερχομένης απράκτου της προθεσμίας ταύτης, δύναται πας ενδιαφερόμενος να ζητήσει, κατά την υπό των άρθρων 19 έως και 22 του παρόντος οριζομένην ειδικήν διαδικασίαν περί οριστικού προσδιορισμού της αποζημιώσεως, την έκδοσιν δικαστικής αποφάσεως, βεβαιούσης την ανάκλησιν καλουμένου εις την δίκην του υπέρ ου η αναγκαστική απαλλοτρίωσις και του Δημοσίου. [...]. 5. [...]».

6. Επειδή, ακολούθως, εκδόθηκε ο ν. 2882/2001 (ΦΕΚ Α' 17) με τον τίτλο «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων» (στο εξής «ΚΑΑΑ»), ο οποίος ορίζει, στο άρθρο 11, ότι: «1. Η αρχή που κήρυξε την αναγκαστική απαλλοτρίωσις δύναται με απόφασή της να την ανακαλέσει, ολικώς ή μερικώς, πριν συντελεσθεί, τηρώντας τη διαδικασία που ορίζεται από το άρθρο 1 για την κήρυξιν αυτής. 2. Η αναγκαστική απαλλοτρίωσις ανακαλείται υποχρεωτικά με πράξιν της αρχής η οποία την έχει κηρύξει, ύστερα από αίτησιν κάθε ενδιαφερομένου που πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα στο απαλλοτριωμένο ακίνητο, εάν μέσα σε τέσσερα έτη από την κήρυξίν της δεν ασκηθεί αίτησις για το δικαστικό καθορισμό της αποζημιώσεως ή δεν καθορισθεί αυτή εξωδίκως. Η αίτησις είναι απαράδεκτη εάν ασκηθεί μετά την πάροδο έτους από την παρέλευσιν της τετραετίας αυτής, σε κάθε δε περίπτωσιν μετά τη δημοσίευσιν

της απόφασης καθορισμού της αποζημίωσης. Η πράξη ανάκλησης της απαλλοτριώσης εκδίδεται μέσα σε τέσσερις μήνες από την υποβολή της σχετικής αίτησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου περί απαλλοτριώσεων προς εφαρμογή σχεδίων πόλεων [...] 3. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση αίρεται αυτοδικαίως εάν δεν συντελεστεί μέσα σε ενάμισι έτος από τη δημοσίευση της απόφασης προσωρινού καθορισμού της αποζημίωσης και, σε περίπτωση απευθείας οριστικού καθορισμού αυτής, από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η αρμόδια για την κήρυξη της απαλλοτριώσης αρχή υποχρεούται να εκδώσει μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου βεβαιωτική πράξη για την επελθούσα αυτοδίκαιη άρση. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως [όπως η παρ. 3 ίσχυε πριν την τροποποίησή της με το άρθρο 18 του ν.4949/2022 (ΦΕΚ Α' 126)]. 4. Εάν περάσουν άπρακτες οι κατά τις προηγούμενες παραγράφους 2 και 3 προθεσμίες ή εκδοθεί πράξη αρνητική, κάθε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει από το τριμελές διοικητικό πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το απαλλοτριωμένο ακίνητο, την έκδοση δικαστικής απόφασης, με την οποία να ακυρώνεται η προσβληθείσα πράξη ή παράλειψη και να βεβαιώνεται η αυτοδίκαιη ή υποχρεωτικώς επελθούσα άρση της απαλλοτριώσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται αναλόγως η διαδικασία που ορίζεται από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999) πλην του άρθρου 66 αυτού. Στη δίκη καλείται ο υπέρ ου η απαλλοτρίωση και το Δημόσιο. Η εκδιδόμενη απόφαση είναι ανέκκλητη» και στο άρθρο 29 ότι: «1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επί των απαλλοτριώσεων που κηρύσσονται από την έναρξη ισχύος του και εφεξής. 2. Απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν από 1ης Φεβρουαρίου 1971 και εφεξής διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος από το σημείο στο οποίο βρίσκονται κατά την έναρξη της ισχύος αυτού. Εξαιρούνται τα θέματα εκείνα για τα οποία κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος έχει κοινοποιηθεί εισαγωγικό δικόγραφο της σχετικής δίκης ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου ή έχει εκδοθεί σχετική διοικητική πράξη, ως προς τα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διαδικαστικές διατάξεις του παρόντος. 3. [...] 8. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις λοιπές διατάξεις του παρόντος Κώδικα, από την έναρξη ισχύος αυτού καταργείται κάθε γενική ή ειδική διάταξη η οποία

αφορά θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν ή αντίκειται στις διατάξεις τούτου. 9. [...]».

7. Επειδή, από την ανωτέρω διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 29 του ΚΑΑΑ, συνάγεται ότι αναγκαστική απαλλοτρίωση ανακληθείσα αυτοδικαίως πριν από την έναρξη ισχύος του ως άνω Κώδικα, λόγω συμπλήρωσης, μέχρι την έναρξη ισχύος αυτού, των προβλεπόμενων στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ν. δ/τος 797/1971 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 212/1975) διοικητικών προθεσμιών, εξακολουθεί να διέπεται από τις τελευταίες αυτές διατάξεις, και όχι από τις νεότερες ουσιαστικού δικαίου διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 του ΚΑΑΑ (βλ. ad hoc ΣτΕ 3831/2015 σκ. 8). Ειδικότερα, από τη γραμματική ερμηνεία του ανωτέρω άρθρου 11 παρ. 2 εδ. α' του ν.δ/τος 797/1971, με το οποίο καθιερώθηκε ο θεσμός της αυτοδίκαιης ανάκλησης των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου από την κήρυξή τους, και, συγκεκριμένα, ορίσθηκε ότι οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις αγροτικών ακινήτων, οι οποίες κηρύσσονται για λόγους δημόσιας ωφέλειας, αίρονται αυτοδικαίως εάν παρέλθει τριετία (ή τετραετία, προκειμένου περί απαλλοτριώσεων κηρυχθεισών για την εκτέλεση έργων μείζονος σημασίας) από την κήρυξή τους, χωρίς να έχει καθορισθεί, δικαστικώς ή εξωδίκως, η ένεκα αυτών προσωρινή ή οριστική αποζημίωση, συνάγεται ότι η ανάκληση της απαλλοτριώσης συνιστά αυτόθροη συνέπεια της παρόδου της παραπάνω τριετίας (ή τετραετίας) χωρίς να έχει καθορισθεί η οφειλόμενη αποζημίωση, σύμφωνα δε με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου η αρχή που κήρυξε την απαλλοτρίωση υποχρεούται εντός διμήνου να εκδώσει πράξη βεβαίωσης της επελθούσας ανάκλησης. Ενόψει της απόλυτης διατύπωσης της τελευταίας διάταξης, η σχετική διοικητική πράξη, η οποία πρέπει να εκδίδεται ομοίως εντός τακτής προθεσμίας, έχει «βεβαιωτικό», κατά τη διατύπωση του νόμου, χαρακτήρα, περιορίζεται, δηλαδή, στη διαπίστωση της άπρακτης παρόδου της ανωτέρω τριετούς (ή τετραετούς) προθεσμίας, η οποία επιφέρει αυτοδικαίως την έννομη συνέπεια της άρσης της απαλλοτριώσης, χωρίς να καταλείπεται πεδίο συνεκτίμησης άλλων στοιχείων. Ενόψει τούτων, η παράλειψη της Διοίκησης να εκδώσει την εν λόγω βεβαιωτική πράξη, ακόμη και χωρίς την υποβολή σχετικού αιτήματος εκ μέρους του ενδιαφερομένου, συνιστά παράβαση της τασσόμενης από τις ως άνω διατάξεις νόμιμης υποχρέωσής της (βλ. ΔΕφΑθ 410/2002, πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 3744/1977).

Στο πλαίσιο αυτό, κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος πιθανολογεί εμπράγματο δικαίωμα επί του απαλλοτριωτέου ακινήτου, δικαιούται, κατά την -εφαρμοστέα εν προκειμένω (βλ. ανωτ. σκέψη 3)- δικονομική διάταξη του άρθρου 11 παρ. 4 του ν. 2882/2001, να επιδιώξει, στην περίπτωση αυτή, την ακύρωση της παράλειψης της Διοίκησης να εκδώσει την ως άνω βεβαιωτική πράξη και, περαιτέρω, τη βεβαίωση της αυτοδίκαιης άρσης της απαλλοτρίωσης, και απευθείας από το αρμόδιο δικαστήριο, χωρίς, μάλιστα, η άσκηση του ενδίκου βοηθήματός του να υπόκειται στην προθεσμία του άρθρου 66 του ΚΔΔ (βλ. ΣτΕ 3831/2015, ΔΕφΑθ 410/2002 και πρβλ. ΣτΕ 2600/2016 7μ.).

8. Επειδή, στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας, όπως αυτά νομίμως συμπληρώθηκαν σε εκτέλεση της προαναφερόμενης Α486/2022 προδικαστικής απόφασης, προκύπτουν τα ακόλουθα: Με την ΤΥ/66783/2-12-1972 απόφαση του Νομάρχη Κέρκυρας (ΦΕΚ Δ' 852/14-12-1972) κηρύχθηκε αναγκαστικώς απαλλοτριωτέα υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, με δαπάνες του Νομαρχιακού Ταμείου Κερκύρας, αγροτική έκταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στα από 16-3-1972 και 8-8-1972 κτηματολογικά διαγράμματα του Τεχνικού Γραφείου Μελετών «Χάρης Ν. Ραζής και Συνεργάται», θεωρηθέντα από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Ν. Κέρκυρας, για τη βελτίωση της υφιστάμενης επαρχιακής οδού Κερκύρας – Τρικλίνου – Μπίζι – Πέλεκα – Πλακωτού στο από χ.θ. 3+380 μέχρι χ.θ. 6+750 τμήμα αυτής (ήτοι από Λατομείο Μπίζι χ.θ. 3+380 μέχρι Πέλεκα χ.θ. 5+110 και από Πέλεκα χ.θ. 5+110 μέχρι Πλακωτό χ.θ. 6+750). Ως ιδιοκτήτες της ως άνω απαλλοτριωτέας αγροτικής έκτασης, και ειδικότερα του δεύτερου τμήματος αυτής (από Πέλεκα μέχρι Πλακωτό), σύμφωνα με το προσκομιζόμενο απόσπασμα του αντίστοιχου κτηματολογικού πίνακα, σε συνδυασμό με το οικείο κτηματολογικό διάγραμμα, κατόπιν διόρθωσης αυτού, εφέροντο, μεταξύ άλλων: α) του με αριθ. 9 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 416 τ.μ., ο Γεώργιος Παντελιός του Ηλία, β) του με αριθ. 16 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 168 τ.μ., ο Γεώργιος Παντελιός του Ιωάννη, γ) του με αριθ. 19 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 36 τ.μ., ο Σπυρίδων Παντελιός του Ιωάννη, δ) του με αριθ. 20 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 238 τ.μ., ο Ανδρέας Μονόπωλης του Συμεών, ε) του με αριθ. 21 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 411 τ.μ., ο Αριστείδης Παντελιός του Ιωάννη, στ) του με αριθ. 25 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 256 τ.μ., ο Ανδρέας Μονόπωλης του Συμεών, ζ) του με αριθ. 27 τεμαχίου, συνολικού

εμβαδού 941 τ.μ., ο Σπυρίδων Παντελιός του Ιωάννη, η) του με αριθ. 28 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 1.752 τ.μ., ο Αυγουστής Παντελιός του Γεωργίου, και θ) του με αριθ. 29 τεμαχίου, συνολικού εμβαδού 199 τ.μ., ο Ιερός Ναός Οδηγήτριας. Το Ελληνικό Δημόσιο, προς αποφυγή της μακροχρόνιας διαδικασίας αναγκαστικών απαλλοτριώσεων και προκειμένου να επιτευχθεί η ταχεία εκτέλεση του ως άνω έργου, χάριν του γενικού συμφέροντος, προέβη, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 3 του ν.δ/τος 797/1971, στην απευθείας εξαγορά των περισσότερων κηρυχθέντων απαλλοτριωτέων ως άνω αγροτικών κτημάτων. Προς τούτο, και σύμφωνα με τη, γνωστή στο Δικαστήριο από προηγούμενη δικαστική του ενέργεια (βλ. άρθρο 144 παρ. 2 του ΚΔΔ), 1053/2021 απόφαση του Στ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, αφού προσδιορίσθηκε από την αρμόδια Επιτροπή η αγοραία αξία των υπό απαλλοτρίωση ακινήτων (βλ. και την προσκομιζόμενη από 24-10-1972 έκθεση εκτίμησης της οικείας Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 3 του ν.δ/τος 797/1971), το Ελληνικό Δημόσιο, δια του Νομαρχιακού Ταμείου Κερκύρας, εξαγόρασε, μεταξύ άλλων, από τον Σπυρίδωνα Παντελιό του Ιωάννη, τα με αριθμούς κτηματολογικού πίνακα 78, 27 και 19 ακίνητα, έναντι τιμήματος 101.850 δραχμών, σχετικώς δε εκδόθηκε από το παραπάνω Ταμείο ισόποσο (υπ' αριθ. 420/1973) χρηματικό ένταλμα. Ωστόσο, για το με αριθ. 28 ακίνητο, με εικαζόμενο δικαιούχο τον Αυγουστή Παντελιό του Γεωργίου, δεν διενεργήθηκε σχετική πληρωμή, όπως προκύπτει από το ΟΙΚ70019/29631/18-8-2023 έγγραφο του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κέρκυρας της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών και Μεταφορών, σε συνδυασμό με τον επισυναπτόμενο πίνακα πληρωμών της Διεύθυνσης Οικονομικού της καθ' ης Περιφέρειας, σύμφωνα με τα οποία, εκ των περιλαμβανόμενων στο δεύτερο τμήμα της ως άνω κηρυχθείσας απαλλοτριωτέας αγροτικής έκτασης (από Πέλεκα μέχρι Πλακωτό) κτημάτων, οι με αριθ. 19, 78, 27, 80α, 20, 25, 47, 47β, 270, 269, 77, 85, 105, 257, 29, 72β – 79β κτηματολογικές μερίδες περιήλθαν στην κυριότητα του Δημοσίου κατά το έτος 1973, κατόπιν έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής, συνολικής αξίας 444.440 δραχμών (βλ. και το 52092/21316/15-7-2016 έγγραφο της Προϊσταμένης της ίδιας Διεύθυνσης, με το οποίο ενημερώνεται η προσφεύγουσα, κατόπιν αιτήσεώς της, ότι η επίδικη κτηματολογική μερίδα δεν έχει αποζημιωθεί, καθώς και το διαβιβασθέν στην καθ' ης Περιφέρεια

(0)110834/22/1-11-2022 έγγραφο της Προϊσταμένης της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, στο οποίο αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι, από την έρευνα που διενεργήθηκε στο αρχείο της Υπηρεσίας και λόγω παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την κήρυξη της ένδικης απαλλοτρίωσης, δεν βρέθηκε σχετικός φάκελος). Στη συνέχεια, ο Αυγουστής Παντελιός, πατέρας της προσφεύγουσας, μεταβίβασε σε αυτήν, λόγω γονικής παροχής, κατά πλήρη κυριότητα, ένα ακίνητο κείμενο στις θέσεις «Πηγάδια» και «Κάτω Μάντρα» της Τοπικής Κοινότητας Πέλεκα Κερκύρας, συνολικής έκτασης περίπου 4.000 τ.μ., αποτελούμενο από δύο τμήματα, εκ των οποίων το τμήμα που κείται στη θέση «Πηγάδια» συνορεύει γύρωθεν με ιδιοκτησίες Αριστείδη Παντελιού, Νικόλαου Παντελιού, Γεωργίου Παντελιού του Ιωάννη, Γεωργίου Παντελιού του Ηλία, Κωνσταντίνου Μέξα και Σπυρίδωνος Μέξα, σύμφωνα με το 8.332/25-1-1988 συμβόλαιο γονικής παροχής του συμβολαιογράφου Κέρκυρας Αλέξανδρου Πετσάλη, το οποίο μεταγράφηκε νομίμως στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Μέσης Κέρκυρας, στον τόμο 254 και με αύξοντα αριθμό 26.351. Το παραπάνω ακίνητο, τμήμα του οποίου φέρεται να αποτελεί η επίδικη υπ' αριθ. 28 αγροτική έκταση (όπως αυτή αποτυπώνεται στο οικείο κτηματολογικό διάγραμμα και στο προσκομιζόμενο σχετικώς από 11-6-2018 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Πέτρου Βελιανίτη), περιήλθε στον ως άνω δικαιοπάροχο της προσφεύγουσας κατόπιν διανομής της κληρονομιάς των αποβιωσάντων γονέων του (Γεωργίου και Αναστασίας Παντελιού), δυνάμει του 14.497/10-2-1969 συμβολαίου διανομής ακίνητης περιουσίας του συμβολαιογράφου Κέρκυρας Αθανάσιου Βραχλιώτη, το οποίο μεταγράφηκε νομίμως στα βιβλία μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Μέσης Κέρκυρας, στον τόμο 97 και με αύξοντα αριθμό 10.582. Ακολούθως, η προσφεύγουσα, με την από 7-5-2019 αίτησή της, κοινοποιηθείσα την 10-5-2019 στον Υπουργό Οικονομικών και στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (βλ. σχετ. τις 9.709Γ' και 9.710Γ'/10-5-2019 εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Αθηνών, Γεωργίου Μπαλή) και την 9-5-2019 στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (βλ. σχετ. την 107Γ'/9-5-2019 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Εφετείου Κέρκυρας Βασιλείου Παπαδάτου), επικαλούμενη τους πιο πάνω τίτλους ιδιοκτησίας, ζήτησε να βεβαιωθεί η αυτοδικαίως επελθούσα άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που είχε κηρυχθεί με την πιο πάνω ΤΥ66783/2-12-1972 απόφαση του Νομάρχη

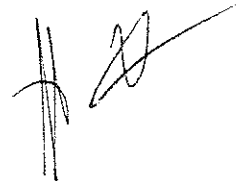

Κέρκυρας σε τμήμα του ανωτέρω περιγραφόμενου ακινήτου της (με αριθμό κτηματολογικής μερίδας 28 και αναγραφόμενο ιδιοκτήτη τον πατέρα της), ισχυριζόμενη ότι η μερίδα αυτή ουδέποτε εξαγοράσθηκε από οποιονδήποτε, ούτε εκδόθηκαν χρηματικά εντάλματα πληρωμής, ούτε δημοσιεύθηκε παρακατάθεση διοικητικώς προσδιορισθείσας αποζημίωσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, σε κάθε δε περίπτωση δεν διενεργήθηκε δικαστικός ή εξώδικος προσδιορισμός της οφειλόμενης αποζημίωσης εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 11 παρ.2 του ν.δ/τος 797/1971 προθεσμίας.

9. Επειδή, ήδη, με την υπό κρίση προσφυγή και το επ' αυτής νομίμως κατατεθέν στις 15-6-2021 υπόμνημα, η προσφεύγουσα ζητεί να ακυρωθεί η σιωπηρή άρνηση των αρμόδιων οργάνων των καθ' ών να βεβαιώσουν την επελούσα άρση της παραπάνω απαλλοτρίωσης, κατά το μέρος που αφορά στο προαναφερθέν ακίνητο, επαναλαμβάνοντας ενώπιον του Δικαστηρίου το αίτημα που είχε υποβάλει με την από 7-5-2019 αίτησή της. Από την πλευρά του το καθ' ού Ελληνικό Δημόσιο, με το νομίμως κατατεθέν στις 21-3-2024 υπόμνημα, ζητεί την απόρριψη της προσφυγής ως απαράδεκτης, ισχυριζόμενο ότι οι τίτλοι ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας προσκομίστηκαν το πρώτον ενώπιον του Δικαστηρίου, χωρίς προηγουμένως να έχει αποφανθεί επ' αυτών η Διοίκηση και, ως εκ τούτου, δεν στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας, προσβλητή παραδεκτώς με προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου. Επιπλέον, η καθ' ής Περιφέρεια με το νομίμως κατατεθέν στις 15-3-2024 υπόμνημα, επικαλείται το ΟΙΚ70019/29631/18-8-2023 έγγραφο του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κέρκυρας της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών και Μεταφορών, στο οποίο αναφέρεται ότι, όπως προκύπτει από το αρχείο της Διεύθυνσης Οικονομικού της καθ' ής Περιφέρειας, η υπ' αρ. 28 κτηματολογική μερίδα, φερόμενη ως ιδιοκτησία του Αυγουστίνου Παντελίου του Γεωργίου, επί της οδού Τρίκλινο-Μπίτζι-Πέλεκας-Πλακωτό, δεν έχει αποζημιωθεί, χωρίς να είναι γνωστό εάν η μη αποζημίωσή της οφείλεται σε υπαιτιότητα του Δημοσίου (πχ έλλειψη χρηματοδότησης) ή του ιδιοκτήτη (πχ μη προσκόμιση απαραίτητων δικαιολογητικών).

10. Επειδή, με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με τις διατάξεις που εκτίθενται και ερμηνεύονται στη μείζονα σκέψη της παρούσας, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη ότι (α) η επίδικη απαλλοτρίωση κηρύχθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2882/2001 δια της μνησθείσας ΤΥ66783/2-12-1972

απόφασης του Νομάρχη Κέρκυρας (δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ στις 14-12-1972), (β) η προβλεπόμενη στο, εφαρμοστέο εν προκειμένω (βλ. ανωτ. σκ. 7), άρθρο 11 παρ. 2 του ν. δ/τος 1972 τριετής προθεσμία από την κήρυξή της συμπληρώθηκε στις 15-12-1975, (γ) από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι κατά τη διάρκεια του χρονικού διαστήματος των τριών (ή τεσσάρων) ετών από την κήρυξή της καθορίστηκε δικαστικώς ή εξωδίκως η ένεκα της απαλλοτριώσεως αυτής προσωρινή ή οριστική αποζημίωση, (δ) το με αρ. πρωτ. 52092/21316/15-7-2016 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Οικονομικού της καθ'ης Περιφέρειας, με το οποίο ενημερώνεται η προσφεύγουσα, κατόπιν αιτήσεώς της, ότι η υπ'αρ. 28 κτηματολογική μερίδα, φερόμενη ως ιδιοκτησία του Αυγουστίνου Παντελιού του Γεωργίου, επί της οδού Τρίκλινο-Μπιζί-Πέλεκας-Πλακωτό, δεν έχει αποζημιωθεί, όπως προκύπτει από τα αρχεία του πρώην Νομαρχιακού Ταμείου Κέρκυρας, και (ε) ότι σύμφωνα με το ΟΙΚ70019/29631/18-8-2023 έγγραφο του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ Κέρκυρας της Γενικής Διεύθυνσης Υποδομών και Μεταφορών και τον συνημμένο σ' αυτό πίνακα πληρωμών της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας της δεύτερης καθ' ής, η με αριθμό κτηματολογικής μερίδας 28 αγροτική έκταση, όπως αυτή αποτυπώνεται στο οικείο κτηματολογικό διάγραμμα και στο από 11-6-2018 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Πέτρου Βελιανίτη, δεν περιήλθε στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου κατά την εναλλακτικώς οριζόμενη στο άρθρο 1 παρ. 3 του ν.δ/τος 797/1971 διαδικασία, κρίνει ότι η επίδικη αναγκαστική απαλλοτρίωση, κατά το μέρος που αφορά το ως άνω υπ' αριθ. 28 ακίνητο, με φερόμενη ιδιοκτήτρια την προσφεύγουσα, είχε ήδη, πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 2882/2001, αυτοδικαίως ανακληθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 παρ. 2 εδ. α' του ν.δ/τος 797/1971, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 212/1975 (βλ. ΣτΕ 3831/2015, ΔΕΦΑΘ 410/2002). Κατά συνέπεια, εφόσον η Διοίκηση δεν εξέδωσε, ως όφειλε, πράξη με την οποία να βεβαιώνεται η αυτοδικαίως επελθούσα άρση της επίδικης απαλλοτριώσεως εντός της κατ' άρθρο 11 παρ. 4 του ν. δ/τος 797/1971 δέμηνης προθεσμίας, η παράλειψή της αυτή, εξακολουθούσα υφιστάμενη και μετά την έναρξη ισχύος του ν. 2882/2001, δεν παρίσταται νόμιμη και πρέπει να ακυρωθεί, κατ' αποδοχή της κρινόμενης προσφυγής ως βάσιμης. Ενόψει τούτων, ο ισχυρισμός που διατυπώνεται με το κατατεθέν στις 21-3-2024

υπόμνημα του καθ' ου Δημοσίου, ότι για να στοιχειοθετηθεί, εν προκειμένω, υποχρέωση της Διοίκησης για έκδοση της οικείας βεβαιωτικής πράξης, απαιτείτο η συνυποβολή από την προσφεύγουσα των τίτλων ιδιοκτησίας της ενώπιον των διοικητικών οργάνων, τυγχάνει, σύμφωνα με όσα αναλυτικώς εκτίθενται στην έβδομη σκέψη της παρούσας, απορριπτέος ως νόμω αβάσιμος (πρβλ. και ΣτΕ 1454/2023).

11. Επειδή, κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να ακυρωθεί η παράλειψη της Διοίκησης να βεβαιώσει την αυτοδικαίως επελθούσα άρση της επίδικης αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό. Περαιτέρω, πρέπει να αποδοθεί στην προσφεύγουσα το καταβληθέν παράβολο (άρθρο 277 παρ. 9 εδ. α' του ΚΔΔ), και, τέλος, να καταλογισθούν σε βάρος των καθ' ών τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας, τα οποία, ελλείψει υποβολής αναλυτικού καταλόγου, ανέρχονται στο ποσό των 405 ευρώ [άρθρο 275 παρ. 1 εδ. α' του ΚΔΔ, σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων (ν. 4194/2013, ΦΕΚ Α' 208), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4205/2013 (ΦΕΚ Α' 242)].

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Δέχεται την προσφυγή.

Ακυρώνει την παράλειψη της Διοίκησης να εκδώσει βεβαιωτική πράξη για την αυτοδικαίως επελθούσα άρση της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που κηρύχθηκε με την ΤΥ66783/2-12-1972 απόφαση του Νομάρχη Κέρκυρας επί του με αριθ. κτηματολογικού πίνακα 28 αγροτικού ακινήτου, όπως αυτό αποτυπώνεται στο οικείο απόσπασμα κτηματολογικού διαγράμματος και το από 11-6-2018 τοπογραφικό διάγραμμα του πολιτικού μηχανικού Πέτρου Βελιανίτη,

Αποφαίνεται ότι η ανωτέρω αναγκαστική απαλλοτρίωση του προαναφερόμενου ακινήτου έχει αρθεί αυτοδικαίως.

Διατάσσει την απόδοση του καταβληθέντος παραβόλου στην προσφεύγουσα.

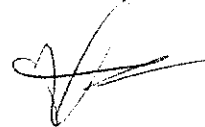
Καταλογίζει σε βάρος των καθ' ών τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας, τα οποία ανέρχονται στο ποσό των τετρακοσίων πέντε (405) ευρώ.

Η διάσκεψη του Δικαστηρίου έγινε εξ αποστάσεως, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ν.4745/2020 (ΦΕΚ Α' 214), στις 22-10-2024, και η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Κέρκυρα σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 26. - 11 - 2024.

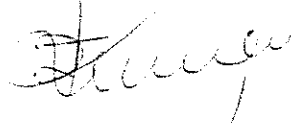
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

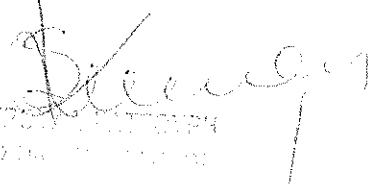
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Απόφαση 17/2024

28.11.2024

Σταυρούλα Παπαδοπούλου

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ